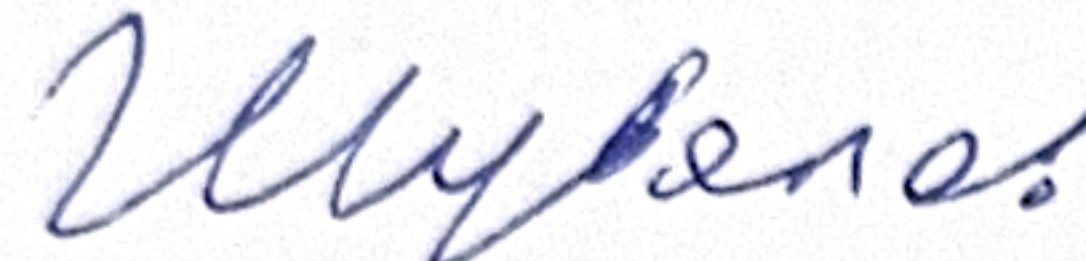

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М.І. ПИРОГОВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова методичної ради
стоматологічного факультету
Протокол засідання
№ 7 від «25» лютого 2026 р.

Сергій ШУВАЛОВ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова екзаменаційної
комісії №4

Анна КУШТА

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

**СТАНЦІЇ №8 «Стандартизований пацієнт у клініці ортопедичної
стоматології»**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	221 «Стоматологія»
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	«Стоматологія»
ФАКУЛЬТЕТ	Стоматологічний факультет

ДОДАТКИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. Інструкція роботи студентів на станції (додаток 1)
2. Перелік практичних навичок (додаток 2)
3. Алгоритми виконання практичних навичок (додаток 3)
4. Зразок завдання (додаток 4)
5. Нормативні документи (додаток 5)

Додаток 1

ІНСТРУКЦІЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА СТАНЦІЇ № 8 «Стандартизований пацієнт у клініці ортопедичної стоматології»

ОЦІНЮЮТЬСЯ НАСТУПНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ: маніпуляції, тактика і лікування, профілактика. На станції передбачене також виконання технічних навичок з переліку медичних маніпуляцій за Списком 5 Стандарту вищої освіти для спеціальності 221 «Стоматологія».

Здобувач вищої освіти (ВО) повинен привітатись та пред'явити екзаменатору ідентифікаційний номер, який був присвоєний під час реєстрації на ОСП(К)І. На станції проводиться відеозапис відповіді здобувача. Здобувач ВО отримує завдання за певним клінічним сценарієм. Робота на станції передбачає взаємодію з т'ютором, який виконує роль стандартизованого пацієнта (здебільшого) чи медичного працівника, про що вказується в сценарії.

У випадках, якщо передбачається робота на манекені чи муляжі, про це вказано в сценарії.

Перед початком спілкування з т'ютором здобувач ознайомлюється із «Завданням для студента». Далі чітко виконує всі пункти «Завдання» за такою схемою.

Етапи роботи	Інструкції
Уникайте надмірного зосередження на одному етапі	
Початок взаємодії з пацієнтом	Привітайтеся та представтеся (не називаючи прізвища). Коротко поясніть пацієнту суть спілкування. Врахуйте етичні і легальні аспекти: отримайте згоду на подальші дії, попередьте про можливі неприємні відчуття.
Збір скарг та анамнезу	Зберіть скарги, проведіть їх деталізацію. Зберіть анамнез захворювання та життя. Уникайте надмірного заглиблення в інформацію, що не стосується основних скарг.
Об'єктивне обстеження	До і після контакту з пацієнтом обробіть руки антисептиком. Використовуйте інформацію, подану в умові. Вкажіть на відхилення вітальних показників. Проведіть обстеження відповідно до умов сценарію. Починайте маніпуляції з неболючих чи неуражених ділянок. Враховуйте можливу появу болю чи інших неприємних відчуттів у пацієнта.
Діагностика	Прокоментуйте наявне зображення з рентгенологічного. Сформулюйте діагноз на моделі згідно класифікації Кеннеді. Запропонуйте додаткові методи діагностики, якщо це передбачено сценарієм.
Визначення тактики	Визначте жувальну ефективність зубів за М.І. Агаповим. Складіть план лікування підготовки хворого до протезування.

ведення та лікування	
Здійснення профілактичних елементів лікування	Запропонуйте найраціональнішу конструкцію протезу, враховуючи, що пацієнт відмовився від дентальної імплантації.
Завершення іспиту	Підтвердіть завершення виконання завдань.

Тривалість роботи на станції 8 хвилин.

Після виконання завдання або закінчення часу перебування на станції повернути завдання викладачу, дочекатись сигналу про закінчення часу перебування на станції, покинути станцію. Після закінчення часу перебування на станції екзаменатор відповідь не приймає. Екзаменатор є спостерігачем ваших дій і не надає інструкції, не коментує і не опитує.

Після проходження першої станції студент має перейти на іншу станцію згідно маршрутного листка.

ЗАБОРОНЕНО спілкуватись з екзаменатором (крім випадків, що пов'язані з питаннями безпеки, погіршення самопочуття, непередбачуваних обставин тощо), використовувати навчальні та допоміжні матеріали, користуватися гаджетами, передавати, копіювати, та розповсюджувати будь-яку інформацію, яка стосується іспиту і не є загальнодоступною. При порушенні вище зазначених норм здобувачем ВО складання ним іспиту припиняється, оцінка за складання іспиту виставляється «не склав» (порушення правил академічної доброчесності).

МАТИ ІЗ СОБОЮ рукавички, маски.

Додаток 2

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК НА СТАНЦІЇ

- Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних).
- Запропонувати план ортопедичного лікування.
- Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування.
- Отримати анатомічний відбиток з нижньої та верхньої щелеп.
- Припасувати жорстку індивідуальну ложку та отримати функціональний відбиток при повній відсутності зубів.
- Визначити центральну оклюзію при II групі дефектів зубних рядів за Бетельманом.
- Визначити центральну оклюзію при III групі дефектів зубних рядів за Бетельманом.
- Визначити центральну оклюзію при IV групі дефектів зубних рядів за Бетельманом.
- Провести знеболення при препаруванні вітальних зубів.
- Відпрепарувати зуб під під комбіновану металокерамічну коронку.
- Відпрепарувати зуб під коронково-кореневу вкладку.
- Відпрепарувати зуб під безметалеву керамічну коронку.
- Припасувати штучні коронки.
- Провести перевірку конструкції мостоподібного протеза.
- Припасувати суцільнолитий мостоподібний протез.
- Зафіксувати коронку та мостоподібний протез.
- Перевірити конструкцію часткового знімного протеза.
- Перевірити конструкцію повного знімного протеза.
- Припасувати частковий або повний знімний протез.
- Провести корекцію часткового або повного знімного протеза.
- Припасувати каркас бюгельного протеза.
- Припасувати бюгельний протез, визначити ділянки, що потребують корекції.

Проаналізувати одонтопарадонтограму пацієнта.
Провести вибіркове пришліфування зубів.
Провести вирівнювання оклюзійної кривої методом пришліфування зубів.
Провести вибір конструкції протезу з використанням імплантатів.

Додаток 3

АЛГОРИТМИ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Продемонструйте методику об'єктивного обстеження пацієнта.

- огляд обличчя — оцінити симетрію, стан м'язів, шкіри, лімфовузлів
- огляд ротової порожнини:
 - структура та форма зубних рядів.
 - визначити відсутні зуби, дефекти.
 - оцінити слизову оболонку, альвеолярні відростки, язик, піднебіння
- пальпація ясен в ділянці нориці.
- визначити чутливість та ступінь рухомості зубів

Встановіть діагноз на моделі згідно класифікації Кеннеді.

- оглянути модель щелепи або цифровий зліпок.
- визначити тип дефекту:

Визначте жувальну ефективність зубів за М.І. Агаповим.

- оцінити кількість та розташування функціонуючих зубів.
- для кожного зуба визначити його жувальну ефективність
- сума балів на двох щелепах – це фактична жувальна ефективність.
- відповідно до втрат зубів, обрахувати відсоток втрати ефективності.

Складіть план лікування підготовки хворого до протезування.

- лікування 15 зуба: повторна ендодонтія або видалення.
- оцінка стану слизової та пародонту.
- зняття відбитків та виготовлення діагностичних моделей.
- аналіз оклюзії та визначення міжщелепних взаємин.
- санація порожнини рота.
- виготовлення прикусних шаблонів.
- формування протезного ложа (за показаннями — корекція слизової, препарування зубів).

Оберіть найраціональнішу конструкцію протезу, враховуючи, що пацієнт відмовився від дентальної імплантації.

Пацієнт відмовився від імплантації, тому обираємо знімну конструкцію.

- бюгельний протез з кламерами або атачментами:
- пластинковий знімний протез (при фінансових обмеженнях або медичних протипоказах до бюгельної конструкції).

Додаток 4

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ

Станція №8. Стандартизований пацієнт у клініці ортопедичної стоматології.

Завдання для студента при роботі на станції.

Ви лікар стоматолог-ортопед.

За допомогою звернувся пацієнт з проблемами зубо-щелепної системи.

Об'єктивні показники: зубні ряди: двосторонні кінцеві дефекти на верхній та нижній щелепах.

Відсутні зуби:

- верхня щелепа: 16,17,18 / 25,26,27,28

- нижня щелепа: 45,46,47,48 / 35,36,37,38

15 зуб: пломбований, має рухливість II ступеня, норицевий хід на яснах, на рентгенограмі:

- один широкий канал, запломбований на 1/3 довжини,

- периапікальна гранульома.

1. Почніть взаємодію з пацієнтом. Врахуйте легальні та етичні моменти.
2. **Проведіть опитування** (збір скарг, їх деталізація, анамнез). Акцентуйте на питаннях попереднього лікування.
3. **Проведіть об'єктивне обстеження** зубо-щелепної системи пацієнта. Встановіть тип дефекту згідно класифікації дефектів зубних рядів по Кеннеді.
4. **Проведіть діагностику:** Визначте жувальну ефективність за Агаповим. Проведіть повторне рентгенологічне обстеження.
5. **Тактика і лікування.** Запропонуйте ортопедичну тактику лікування, враховуючи клінічну картину пацієнта, враховуючи його побажання.
6. Завершіть роботу на станції.

Інструкція для стандартизованого пацієнта

Ви імітуєте пацієнта 38 років з проблемами зубо-щелепної системи.

Скаржитесь на утруднене жування, особливо коли їсте щось тверде, бо бракує жувальних зубів з обох боків — і зверху, і знизу. Також помітили неприємний запах із рота і періодично з'являється гній у ділянці над п'ятнадцятим зубом зверху. Час від часу відчуваєте там тупий біль, особливо коли натискаєте. Зуб наче трохи рухається. Естетично все наче нормально, але функціонально стало складно. Гній почав виходити близько тижня тому, але дискомфорт був і раніше. Температури не було, але відчуваєте себе втомленим. Цей 15 зуб лікували 3 роки тому, після чого залишився під пломбою, без повторного рентгену.

Маніпуляції. На прохання студента надайте для огляду порожнину роту.

При доторкуванні до зубу, відчуваєте біль

Приймайте участь в обговоренні вибору методу лікування, який Вас задовільнить, відштовхуючись що від дентальної імплантації Ви відмовляєтесь.

Контрольний лист оцінювання (чек-лист) станції ОСП(К)І

№ з/п	Практичні навички	Кількість балів за навичку	Кількість балів здобувача
Комунікація			
	(привітання, представлення, початок та закінчення спілкування)	1,5	
Продемонструйте методику об'єктивного обстеження пацієнта		1,0	
	Позаротовий огляд	0,25	
	Пальпація	0,25	
	Внутрішньоротовий огляд	0,5	
Встановіть діагноз на моделі згідно класифікації Кеннеді		1,0	
	Клас	0,5	
	Підклас	0,5	
Визначте жувальну ефективність зубів за М.І. Агаповим		1,0	
	Коефіцієнти	0,5	
	Визначення ефективності	0,5	
Складіть план лікування підготовки хворого до протезування		1,0	
	Хірургічна підготовка	0,25	

	Терапевтична підготовка	0,25	
	Ортодонтична підготовка	0,25	
	Ортопедична підготовка	0,25	
Оберіть найраціональнішу конструкцію протезу, враховуючи, що пацієнт відмовився від дентальної імплантації		0,5	
	Показання до знімних конструкцій	0,25	
	Показання до дентальної імплантації	0,25	
Етичні аспекти			
	Максимальна кількість балів за станцію	6,0	
	Сума балів, яку набрав студент		

Додаток 5

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1. Ортопедична стоматологія: національний підручник / за ред. М.М. Рожка, В.П. Неспрядька; автори: М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін. — Київ: Медицина, 2020. — 720 с.
2. Інновації зуботехнічного матеріалознавства у лікуванні стоматологічних пацієнтів різними ортопедичними конструкціями / І.В. Янішен, О.О. Бережна, А.В. Погоріла, К.В. Андрієнко. — Харків: ХНМУ, 2021.
3. Ортопедичне лікування пацієнтів із частковою втратою зубів бюгельними протезами у сучасній клініці ортопедичної стоматології. Способи фіксації бюгельних протезів / І.В. Янішен, В.Г. Томілін, І.Л. Дюдіна та ін. — Харків: ХНМУ, 2020.
4. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології / П.А. Гасюк, С.О. Росоловська, А.Б. Воробець, В.В. Щерба. — 5-е вид. — Тернопіль: ТНМУ, Укрмедкнига, 2020. — 268 с.
5. Fixed Prosthodontics: Manual / Р.А. Hasiuk, Т.І. Dzetsiukh, А.О. Hrad. — Тернопіль: ТНМУ, 2020. — 152 с.
6. Довідник з ортопедичної стоматології / В.Г. Шутурмінський. — Київ: Олді+, 2021. — 116
7. Сучасні аспекти виготовлення повних знімних протезів / І.В. Янішен, Н.В. Кричка, А.В. Погоріла, О.Л. Федотова, М.В. Богатиренко. — Харків: ХНМУ, 2023.
8. Дезінфекція і стерилізація в клініці ортопедичної стоматології / І.В. Янішен, В.Г. Томілін, І.Л. Дюдіна, І.О. Перешивайлова, О.В. Мовчан. — Харків: ХНМУ, 2023.
9. Відновлення дефектів твердих тканин зубів вкладками за індексною оцінкою комп'ютерних технологій / І.В. Янішен, Р.В. Білобров, Ф.Р. Криничко, О.В. Сідорова, Ю.О. Слинько, П.Л. Ющенко. — Харків: ХНМУ, 2020.
10. Клініко-лабораторні етапи виготовлення мостоподібних протезів: паяні, суцільнолітні, металокерамічні. Безметалева кераміка / І.В. Янішен. — Харків: ХНМУ, 2018.
11. Відновлення зубів після ендодонтичного лікування. План лікування. Конструкції стандартних штифтів та штифтів індивідуального виготовлення. Діагностичні, клінічні помилки та ускладнення при ортопедичному лікуванні хворих з дефектами коронок зубів вінірами та вкладками / І.В. Янішен, Н.М. Бреславець. — Харків: ХНМУ, 2018.
12. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення штифтових конструкцій / В.В. Савченко. — Суми: СумДУ, 2020.
13. Атлас клінічної імплантології / Крістіан Монті. — Київ: MegaGen, 2022. — 198
14. Зубопротезна техніка / за ред. М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. — Київ: Книга-плюс, 2024.
15. Ортопедичні втручання в комплексному лікуванні захворювань тканин пародонта / П.А. Гасюк, С.О. Росоловська, А.Б. Воробець, В.Б. Радчук. — Тернопіль: ТНМУ, Укрмедкнига, 2023. — 124 с.
16. Basics of Materials Science in Orthopedic Dentistry: Manual / Р. Hasiuk, Т. Dzetsiukh, L. Piasetska. — Тернопіль: ТНМУ, Укрмедкнига, 2024. — 128 с.
17. StudBook з ортопедичної стоматології. 2-е видання / П.А. Гасюк, Є.Я. Костенко, С.О. Росоловська, В.Р. Мачоган, А.Б. Воробець, В.Б. Радчук. — Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2019. — 372 с.
18. Пропедевтика ортопедичної стоматології / за ред. С.І. Черкашина. — Тернопіль: ТДМУ, Укрмедкнига, 2016. — 300 с.

19. Біомеханіка в стоматології / А.Н. Чуйко, І.А. Шинчуковський. — Харків: Форт, 2010. — 468 с.
20. Композитні пломбувальні та облицювальні матеріали / А.В. Борисенко, В.П. Неспрядько, Д.А. Борисенко. — Київ: ВСИ «Медицина», 2015. — 320 с.